

Lapin Yliopisto
Oikeustieteiden tiedekunta
Prosessioikeus

PROSESSIOIKEUS II (OAIT1104)

Tentti 17.11.2014

Tentissä jaetaan ensin oikeustapauskysymykset eli kysymykset 1 - 3, joiden ratkaisemisessa saa käyttää lakikirjaa. Noin klo 12.30 kerätään lakikirjat pois ja samalla jaetaan kysymykset 4 - 6. Tämän jälkeen voi vielä vastata oikeustapauskysymyksiin ilman lakikirjan apua.

HUOM! Vastaukset tehtäviin kirjoitetaan eri vastauspaperille. Vastaaajan nimi jokaiseen paperiin.

Tehtävä 1. (10 p.)

Virallinen syyttäjän vaati A:lle rangaistusta virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta sillä perusteella, että A oli 10.10.2013 Rovaniemellä Rovaniemen työvoimatoimiston tiloissa harjoittanut väkivaltaa virkatehtäviään suorittaneita työvoimatoimiston virkamiehiä toimistonjohtaja B:tä ja vahtimestari C:tä kohtaan uhkaamalla heitä esille ottamallaan puukolla lähietäisyydeltä ja tökkien puukolla B:tä ja vahtimestaria kohti ja lausuen sanallisia uhkauksia. Tässä tilanteessa A oli lisäksi lyönyt C:tä vasempaan silmäkulmaan aiheuttaen tälle aristausta.

B ja C yhtyivät kumpikin syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja vaativat A:n tuomitsemista rangaistukseen virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta. Rangaistusvaatimuksen lisäksi C esitti jutussa myös 500,00 euron vahingonkorvausvaatimuksen, joka perustui siihen, että A:n lyönti oli aiheuttanut C:lle kipua ja särkyä.

Pääkäsitellyssä A totesi pitävänsä B:n ja C:n häntä vastaan esittämiä rangaistusvaatimuksia täysin lainvastaisina ja totesi, että tuomioistuimen pitää ehdottomasti hylätä vaatimukset tuomiolla. Tätä väitettä A perusteli sillä, että B ja C eivät voi vaatia asiassa rangaistusta, sillä he eivät ole virkamiehen väkivaltaisen vastustamisen asianomistajia.

KYSYMYS:

Miten tuomioistuimen pitäisi suhtautua A:n esittämään väitteeseen siitä, että B ja C eivät ole asianomistajia ja että tuomioistuimen pitäisi tästä syystä hylätä heidän esittämänsä rangaistusvaatimukset tuomiolla. Perustele vastauksesi ja mainitse asiaan liittyvät lainkohdat.

Tehtävä 2. (10 p.)

Virallinen syyttäjä vaati Lapin kärjäoikeudessa A:lle rangaistusta törkeästä varkaudesta sillä perusteella, että A oli Rovaniemellä anastanut tuntemattomaksi jääneen asianomistajan asunnosta koruja.

A kiisti syytteen ja kertoi ostaneensa häneltä löytyneet korut tuntemattomiksi jääneiltä henkilöiltä edulliseen hintaan.

KäO hylkäsi syytteen törkeästä varkaudesta näyttämättömänä. Sen sijaan KäO katsoi A:n esittämien seikkojen nojalla selvitetyn, että A oli Rovaniemellä hankkinut itselleen varkausrikoksella saatua omaisuutta eli tuntemattomaksi jääneen asianomistajan koruja, vaikka A:lla oli ollut syytä epäillä, että omaisuus oli tällä tavalla rikoksen kautta saatu. Tällä perusteella KäO tuomitsi A:n kätkemisrikoksesta rangaistukseen.

KYSYMYS:

Vastaa perustellen ja relevantit oikeusohjeet mainiten, onko kärjäoikeus menetellyt asiassa voimassa olevan oikeuden mukaisesti.

Tehtävä 3. (10 p.)

Kabriel Kelo nosti Talja Oy:n (kotipaikka Rovaniemi) toimitusjohtajana kanteen myyntiedustamista koskevan sopimuksen rikkomuksen perusteella Gertrud Laho (toiminimi Edustus-Laho, tmi) vastaan. Laho oli laiminlyönyt kiertää sopimuksen mukaisesti lahjatavaliikkeissä tarjoamassa Talja Oy:n lappiaiheisia tuotteita kauppiaille. Laho vetosi siihen, että hänen terveytensä oli ollut heikko ja täten hänen työkykynsä ei ole ollut normaali.

Kelo ilmoitti Talja Oy:n haastehakemuksessa yhtiön kärsineen 10 000 euron tappion saamatta jääneinä myyntivoittona. Osa tuotteista, kuten porontaljat, olivat kärsineet varastoinnista ja menettäneet ainakin puolet arvostaan. Tästä Kelo vaati Talja Oy:lle vahingonkorvasta Laholta 2 000 euroa. Talja Oy:n vaatimukset olivat yhteensä 12 000 euroa korkoineen.

Kelo nosti Talja Oy:n kanteen Laho vastaan Helsingin käräjäoikeudessa, jossa Laholla on vuokrattuna yksiö Lapinlahdenkadulla. Laho harjoittaa myyntiedustamista sieltä käsin ja säilyttää tuotenäytteitä ja pitää varastoa kyseisessä tilassa. Laho asuu itse Porvoossa, joka kuuluu Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden toimialueeseen.

Kun asiaa käsiteltiin 5.9.2014 valmisteluistunnossa, Talja Oy:n puolesta Kelo vaati aikaisemmin esittämänsä määrää ja Laho vetosi sairauteensa ja vastusti Talja Oy:n kanteen hyväksymistä.

Asian pääkäsittelyssä 9.10.2014 Talja Oy vaati Laholta lisää vahingonkorvausta 3 000 euroa korkoineen, koska merkittävä sopijakumppani oli 22.9.2014 irtisanonut yhteistyösopimuksen toimituksessa olleiden, Lahosta johtuvien ongelmien vuoksi.

Laho vastusti niin alkuperäistä kuin uutta vaatimusta, koska ei ollut voinut tehdä enempää töitä heikon kuntonsa vuoksi. Lisäksi Laho esitti väitteen, että koko kanne on väärässä paikassa, koska hänen kotipaikkansa on Porvoossa. Kanne pitäisi siis jättää tutkimatta. Pääkäsittelyssä Laho ilmoitti vielä, että hän on nostanut oman kanteen Talja Oy:tä vastaan saamatta olevista myyntiprovisioista, yhteensä 6 500 euroa korkoineen. Kanne on nostettu 4.10.2014 Lapin käräjäoikeudessa, jonka toimialueeseen Rovaniemi kuuluu.

- a) Onko Talja Oy:n kanne Laho vastaan nostettu oikeassa paikassa? Voitiinko Lahon väite väärästä oikeuspaikasta tutkia?
- b) Onko Lahon kanne Talja Oy:tä vastaan nostettu oikeassa paikassa?
- c) Olisiko Laho voinut nostaa kanteensa Helsingin käräjäoikeudessa?
- d) Olisiko siinä tapauksessa kanteet voitu käsitellä samassa oikeudenkäynnissä?
- e) Voitiinko Talja Oy:n lisävaatimus (3 000 euroa korkoineen) tutkia?

Miten tapausta on oikeudellisesti arvioitava? Anna perusteltu vastaus. Ilmoita, mitä lainkohtia sovellet ja mihin lopputulokseen niiden soveltaminen asiassa johtaa. Älä turhaan selosta lainkohtien sisältöä, vaan sovelta sitä tapaukseen.

Lapin Yliopisto
Oikeustieteiden tiedekunta
Prosessioikeus

PROSESSIOIKEUS II (OAIT1104)

Tentti 17.11.2014

Tehtävät 4 – 6 jaetaan tentissä n. klo 12.30.

Tehtävä 4.

Selosta tuomioistuimen sidonnaisuutta kanteeseen siviiliprosessissa. (10 p, vastaustila enintään 2 sivua. Vastaaminen vastauspaperin keskiaukeamalle suositeltavaa.)

Tehtävä 5. Vastaa tehtäviin 5a ja 5b samalle tenttivastauspaperille.

Tehtävä 5a.

Selosta välimieheltä edellytettävä yleinen kelpoisuus välimiesmenettelylain mukaan. (3 p.)

Tehtävä 5b.

Monivalintatehtävä. Jokaisessa alla olevassa tehtävässä on yksi väittämä, joka ei pidä paikkaansa. Mikä se on? (Oikea vastaus, 1 p, väärä tai puuttuva vastaus -0,5 p, yht. 7 p.)

Tehtävä 5b1)

- a) Rangaistusmääräysmenettelyssä ei voida käsitellä sotilasrikosasiaa.
- b) Rangaistusmääräysmenettelyssä ei voida tuomita ajokieltoa.
- c) Rangaistusmääräysmenettelyssä ei voida tuomita menettämisseuraamusta.

Tehtävä 5b2)

- a) Rangaistusmääräyksen antaa poliisimies.
- b) Rangaistusmääräyksen antaa yleinen syyttäjä.
- c) Tuomioistuin voi tuomita omasta aloitteestaan enintään 1000 euron suuruisen järjestyssakon.

Tehtävä 5b3)

- a) Rangaistusmääräysmenettelyssä voidaan tuomita rangaistukseksi ainoastaan sakkoa.
- b) Rikesakkomenettelyssä voidaan tuomita rangaistukseksi enintään 10 päiväsakkoa.
- c) Rikosasian kirjallisessa menettelyssä voidaan tuomita rangaistukseksi enintään 9 kuukautta vankeutta.

Tehtävä 5b4)

- a) Rikosprosessissa syyttäjä voi laista ilmenevissä poikkeustilanteissa käyttää tarvittaessa asiamiestä.
- b) Jos rikoksesta epäillylle on määrätty puolustaja, ei hänelle voida määrätä avustajaa oikeusapulain nojalla.
- c) Kuultaessa alle 15-vuotiasta tuomioistuimessa, kuulustelee hänet lähtökohtaisesti tuomioistuin.

Tehtävä 5b5)

- a) Perheen sisäisen lähestymiskiellon yhteydessä määrätään aina myös perusmuotoinen lähestymiskielto.
- b) Lähestymiskiellon taustalla vaikuttavan varmuusperiaatteen vaatimuksesta seuraa, että laajennettu lähestymiskielto voidaan erittäin painavasta syystä määrätä koko kunnan alueen kattavaksi.
- c) Perheen sisäinen lähestymiskielto voidaan määrätä enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Tehtävä 5b6)

- a) Tuomioistuimelta puuttuu oikeus sallia käyttämään tuomioistuimessa todisteena yksityisluontoista kertomusta, jonka asianomistaja on alkavan oikeudenkäynnin varalta kirjallisesti antanut.
- b) Jouduttaessa toimittamaan pääkäsittely uudestaan, saadaan uudessa pääkäsittelyssä ottaa huomioon sellainen aikaisemmassa pääkäsittelyssä vastaanotettu todistelu, jota ei enää voida ottaa vastaan uudelleen.
- c) Todistelun vastaanottaminen ei ole mahdollista enää pääkäsittelyn päättymisen jälkeen.

Tehtävä 5b7)

- a) Kantajan kanteen peruuttamisesta dispositiivisessa riita-asiassa seuraa, että kanne hylätään tuomiolla.
- b) Kantajan kanteesta luopumisesta dispositiivisessa riita-asiassa seuraa, että kanne hylätään tuomiolla.
- c) Dispositiivinen riita-asia lakkaa olemasta vireillä myös, jos tuomioistuin on jättänyt kanteen tutkimatta ja tutkimattajättämispäätös saa lainvoiman.

Tehtävä 6.

Mitä tarkoitetaan tunnustuksella? Selosta, minkälainen merkitys tunnustuksella on eri asiatyypeissä ja prosessin vaiheissa. (10 p; vastaustila enintään 2 sivua. Vastaaminen vastauspaperin keskiaukeamalle suositeltavaa.)